

Zpráva z ornitologického průzkumu budovy Jircháře 205/6, Brno - Staré Brno

Stručné shrnutí: Tato budova (Jircháře 205/6, 602 00, Brno - Staré Brno) určená k opravám byla prozkoumána dne 18.3.2016. Vzhledem k tomu, že bylo nutné průzkum provést v této době, která není pro průzkumy tohoto typu ideální (ptáci nehnízdí a řada druhů je na zimovišti mimo ČR), musel jsem při psaní této zprávy vycházet především z již známých dat uvedených v dostupných databázích a z vlastního šetření na místě (viz. výše). Toto šetření zohlednilo stav budovy a potenciální místa k možnému hnízdění. Na všech stranách budovy se nachází větrací otvory v atice, které by mohly sloužit k hnízdění některým synantropním druhům (př.: rorýs obecný, vrabec domácí). Proto doporučuji provést ještě kontrolu v hnízdní době (ideálně červen-červenec), aby bylo možné přesněji určit, zda je budova ptáky využívána. Zároveň považuji (minimálně do kontroly v hnízdní době) za dobré počítat s možností, že budou otvory ponechány otevřené a ptákům dostupné. Též je nutné provést průzkum zaměřený na ochranu netopýrů.

Výsledky: Budova určená k opravám byla prozkoumána dne 18.3.2016. Toto období přitom není pro průzkumy tohoto typu ideální (ptáci nehnízdí a řada druhů je na zimovišti mimo ČR). Proto vycházím především ze zjištěného stavu budovy a údajů známých z dostupných databází.

Na všech stranách budovy nalezneme větrací otvory v atice (obr. 1-4). Některé z těchto otvorů jsou zakryté mřížkou, jinde jsou však tyto mřížky poškozené nebo zcela chybí. V těchto místech by mohly hnízdit drobnější synantropní druhy, jako třeba dnes ubývající vrabec domácí. Hnízdění zvláště chráněného rorýse obecného není pro menší rozměr otvorů pravděpodobné, zcela se ale vyloučit nedá.

Proto navrhuji provést ještě kontrolu v hnízdní době (ideálně červen- začátek červenec). Ta by nám mohla ukázat, zda ptáci budovu skutečně využívají a (pokud ano) v jakých počtech. Minimálně do této kontroly není možné na budově provádět stavební úpravy v době hnízdění rorýse obecného (21.4.-10.8.). Zároveň je nutné do kontroly v hnízdním období považovat níže popsaná opatření pouze za orientační.

V takovýchto případech je důležité, aby otvory i po zateplení zůstali zachované a přístupné. Toto řešení přitom není nijak náročné a nemělo by pro investora znamenat z hlediska rekonstrukce budovy zásadní praktické či ekonomické omezení.

Konkrétní návrh opatření závisí na vnitřním průměru ventilačního otvoru (ze země nelze odhadnout). Pokud mají kruhové otvory vnitřní průměr do 70 mm, je vhodné je zabezpečit novodurovou trubkou, která je na vnějším konci šikmo seříznutá tak, aby její delší horní část vytvářela stříšku (podrobnosti na obr. 5). Trubku je třeba ukotvit do panelu v délce max. 100 mm, v žádném případě nesmí přesahovat přes vnitřní okraj panelu do podstřešní dutiny. Spodní okraj vnějšího konce trubky musí lícovat s povrchem zateplené stěny objektu a nesmí z něj vyčnívat. Vnější okraj i dno trubky je dále třeba mechanicky zdrsnit (obr. 5). Pokud mají kruhové otvory vnitřní průměr větší než 70 mm, stačí použít běžnou sériově vyráběnou plastovou mřížku, ve které je podle typu vyříznuta dolní část sítky nebo lamel tak, aby vzniklý otvor byl minimálně 50 - 60 mm vysoký (obr. 5). Spodní okraj a dno mřížky je i v tomto případě nutné mechanicky zdrsnit.

V případě, že by režim střechy přecházel na nevětranou a nebylo by možné ponechat větrací otvory v atice otevřené, je možné s ohledem na rorýse postupovat podle těchto 2 variant:

1) Vytvořit dutinu v panelu v místě bývalého otvoru. Dutina by měla mít rozměry 300(šířka)x190(hloubka)x170(výška) mm. Vletový otvor se pak vyřeže v zateplení a nasadí na dutinu. Otvor by měl mít rozměry 70x40x15 mm a být maximálně 20 mm nade dnem dutiny. Také by měl být v pravém nebo levém rohu (rorýsi potřebují mít jednu stranu na hnízdění, takže není dobré umístit přístupový otvor do středu boxu). Náčrtek tohoto řešení ukazuje obr. 6.

2) Umístit na zadní stěnu atiky hnízdí box z extrudovaného polystyrenu (stejně rozměry jako v předchozím případě, drsná strana dovnitř budky). Tento box se přichytí ke stěně a jako vletový otvor se použije trubka protažená bývalou dutinou. Spodní část trubky je pak potřeba opět zdrsnit. Náčrtek tohoto řešení ukazuje obr. 7.

Budova se nezdá být vhodná pro hnízdění kavky obecné, sovy pálené a sýčka obecného. Stejně tak se nepodařilo nalézt doklad o hnízdění jiříčky obecné. Kolem budovy nejsou ani výrazné porosty stromů a keřů. Pouze na jižní straně sahají k budově větve několika stromů (obr. 1). Případné osekání těchto větví je vhodné provést mimo hnízdí dobu (ta u většiny druhů začíná 1.4. a končí do 1.8.). Pokud by bylo nutné stromy kácet, pak by toto také mělo proběhnout v této době. Zároveň, doporučuji v takovém případě zvážit nahrazení takto ztracených porostů.

Charakter budovy může dále splňovat nároky na životní prostředí několika druhů netopýrů, kteří jsou předmětem stejné zákonné ochrany jako rorýsi a v případě jejich výskytu na budově je nutná příslušná výjimka z jejich ochranných podmínek. Proto by bylo dobré, pokud k tomu dosud nedošlo, provést i chiropterologický průzkum budovy. Doporučuji tedy kontaktovat zástupkyni České společnosti pro ochranu netopýrů (ČESON) Lenku Bartoničkovou (email: lenkaklebanova@seznam.cz, tel.: 774 548 855).

Ve Svitavách 19.3.2016
Mgr. Jakub Vrána

Přílohy:

Obr. 1: Pohled na východní stranu domu s vyznačenou oblastí s větracími otvory v atice.

Obr. 2: Pohled na severní stranu domu s vyznačenou oblastí s větracími otvory v atice.

Obr. 3: Pohled na jižní stranu domu s vyznačenou oblastí s větracími otvory v atice.

Obr. 4: Pohled na západní stranu domu s vyznačenou oblastí s větracími otvory v atice.

Obr. 5: Návrh zabezpečení a zateplení kruhových ventilačních otvorů v podstřeší.

Obr. 6: Návrh tvorby nové dutiny v panelovém prvku v místě stávajících ventilačních otvorů.

Obr. 7: Hnízdí box spojený s vnějším novodurovou trubicou umístěnou v místech původního hnízda.

Obr. 1: Pohled na východní stranu domu s vyznačenou oblastí s větracími otvory v atice.

Obr. 2: Pohled na severní stranu domu s vyznačenou oblastí s větracími otvory v atice.

Obr. 3: Pohled na jižní stranu domu s vyznačenou oblastí s větracími otvory v atice.

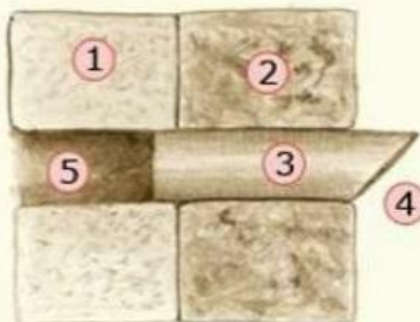
Obr. 4: Pohled na západní stranu domu s vyznačenou oblastí s větracími otvory v atice.

1. Kruhové otvory

zabezpečujeme podle jejich velikosti (vnitřního průměru) dvěma způsoby:

1. vnitřní průměr do 70 mm (možno však použít i pro větší průměry) - novodurovou trubkou,

na konci šikmo seříznutou tak, aby její delší horní část vytvářela stříšku. Trubku ukotvit do panelu v délce max. 100 mm, v žádném případě nesmí přesahovat přes vnitřní okraj panelu do podstřešní dutiny! Spodní okraj vnějšího okraje trubky musí lícovat s povrchem zateplené stěny objektu, nesmí z něj vyčnívat! Vnější okraj i dno trubky mechanicky zdrsnit.

Novodurová trubka – průchod izolací (bokorys)

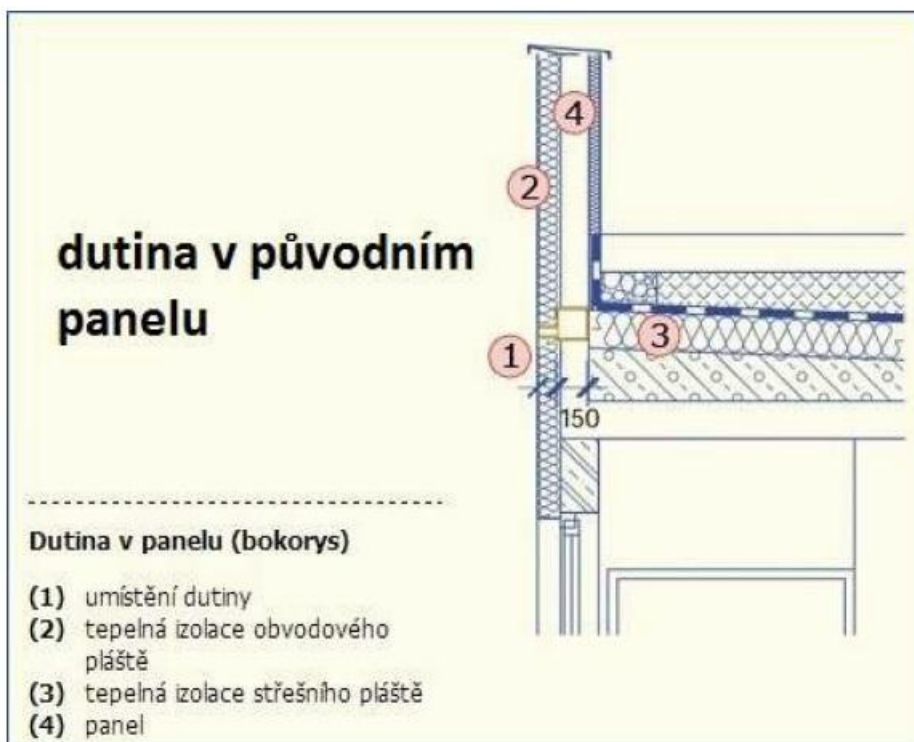
- (1) panel
- (2) tepelně izolační vrstva
- (3) novodurová trubka
- (4) převislý konec brání zatékání
- (5) ventilační otvor

2. vnitřní průměr větší než 70 mm - sériově vyráběnou plastovou mřížkou,

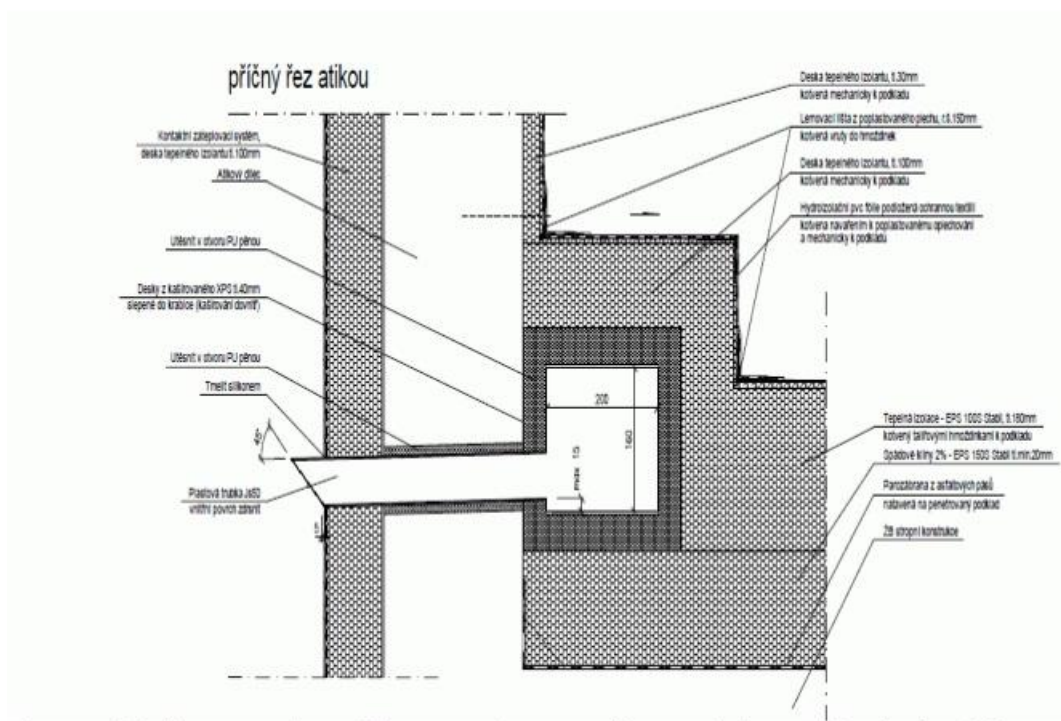
ve které je podle typu vyříznuta dolní část síťky nebo lamel tak, aby vzniklý otvor byl **minimálně 50 - 60 mm vysoký** (viz obrázek vpravo). Spodní okraj i dno mřížky je nutné mechanicky zdrsnit.

Obr. 5: Návrh zabezpečení a zateplení kruhových ventilačních otvorů v podstřeší.

Obr. 6: Návrh tvorby nové dutiny v panelovém prvku v místě stávajících ventilačních otvorů.

Obr. 7: Hnízdí box spojený s vnějším novodurovou trubicou umístěnou v místech původního hnízda.